

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 8 maart 2022 17:18
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: De top 100 stikstofbronnen

(1)

Dat kan ook nog inderdaad, is de opties verkennen. Dank!

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Datum: 8 maart 2022 om 16:56:23 CET
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>
CC: [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: RE: De top 100 stikstofbronnen

Hoi [REDACTED]

Ja dat kan, maar aanpakstikstof is niet voldoende verwacht ik, dan ook wel op rijksoverheid.nl, moet ik even uitzoeken. Maar je kunt de lijst toch als bijlage meesturen?

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 8 maart 2022 16:32
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: FW: De top 100 stikstofbronnen

Hi [REDACTED]

Even een vraagje (geen haast): we hebben een behoorlijk ingewikkelde set Kamervragen gehad (ter info bijgevoegd), waarbij vraag 1 een enorme lijst van bedrijven oplevert. Zeer ongebruikelijk om zo iets mee te sturen naar de Kamer (Kamervragen moeten altijd zo kort mogelijk), maar ook niet onmogelijk. Ik ben aan het verkennen wat andere opties zijn, zoals een centrale plek waar we het neer zetten. RIVM – die de lijst voor me gaan opstellen – zijn niet dolenthousiast om het op hun site emissieregistratie.nl te zetten (zie hieronder). Zou dit op aanpakstikstof.nl ergens geplaatst kunnen worden, aangenomen dat RIVM geen plek biedt?

Groeten,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 8 maart 2022 14:50
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>
CC: [REDACTED]@rivm.nl>; [REDACTED]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [REDACTED]

Ik ga de vraag uitzetten bij mijn collega [REDACTED] maar bij lezing van de vragen krijg ik wel het idee dat we agrarische bedrijven moeten meenemen (bij industriële bedrijven speelt privacy niet zo'n rol). Zonder tegenbericht ga ik er vanuit dat je dat met mij eens bent, dat is namelijk voor ons ook prima te doen.

Vooralsnog gaan wij een top 100 NH3 uitstoters maken voor en agrarische bedrijven en industriële bedrijven en die daarna combineren tot een gezamenlijke top 100 lijst. Daarna een zelfde exercitie

voor NOX (daar zullen waarschijnlijk niet veel agrarische bedrijven in opduiken). Vooral nog denk ik dat wij twee top 100 lijsten aanleveren (waarbij dan zeker diverse bedrijven op beide lijsten voorkomen) en het eventueel combineren van deze lijsten tot 1 stikstof lijst aan het ministerie laten. Zoals ik al zei zou je via een omrekening (mbv het aandeel N in molgewicht van NH3 en NOX) deze nog wel kunnen samenvoegen tot een top 100 stikstoflijst maar persoonlijk ben ik daar niet zo'n voorstander van; ook omdat NH3 en NOX verschillend deponeren en dus de top 100 uitstoters niet per se overeenkomen met de top 100 depositiebelasters als je begrijpt wat ik bedoel.

Het aanleveren van dergelijke lijsten over circa een week moet haalbaar zijn, laten we in een later stadium nog even overleggen hoe we de lijst openbaar ontsluiten. Is niet technisch onmogelijk via de site van de ER maar ik zie niet direct een logische plaats daarvoor.

Groeten,

From: [redacted]@minlnv.nl>
Sent: dinsdag 8 maart 2022 14:13
To: [redacted]@rivm.nl>
Subject: De top 100 stikstofbronnen

Dag [redacted]

Leuk je zojuist gesproken te hebben! Zoals aangegeven kan ik jouw hulp (en/of jouw team) hard gebruiken bij vraag 1 en 2 van bijgevoegde set Kamervragen.

1. Is het mogelijk een overzicht te maken van de top100 grootste stikstofuitstoters, wat we interpreteren als NOx of ammoniak? Vraag daarbij is nog wel hoe we omgaan met dubbelingen: Tata zal zowel op NOx als ammoniak wellicht top100 zijn..
2. Vraag 2 vraagt om een sortering op sector en naar regio/gemeente. Kan dat? Sector lijkt me wel, maar regio/gemeente kan ik zo niet uit de emissieregistratie halen. Zie ook vraag 3: als er ergens een vindplaats is van een xls, dan kan de vraagsteller sorteren zo ze wil.
3. Het zou vreemd zijn deze lijst zo mee te sturen (2 pagina's of zo). Is het mogelijk dit overzicht op emissieregistratie.nl te plaatsen, zodat we kunnen verwijzen?

In relatie tot vraag 7: we hebben debat op 6 april (niet op 31 maart). Willen we de antwoorden voor dat debat aanbieden, dan zou ik idealiter de lijst of de vindplaats)over ca een week hebben. Is dat haalbaar?

Hoor het graag!

Dank en groet,

Met vriendelijke groet,

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
.....

[redacted]@minlnv.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you

are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 16 maart 2022 08:59
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: 22-047 [REDACTED] RE: De top 100 stikstofbronnen

Hoi,
Dank!

Voor dat er iets ergens op wordt geplaatst wel graag een check op de consequenties, oftewel wat zijn de vervolgvragen ook in het licht van het debat.

Dus goed om als ik de conceptbeantwoording kan krijgen incl de verwijzing naar de lijst dan attendeer ik [REDACTED] hierop. Mogelijk dat ook DC even moet meekijken.

Met groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Verzonden: woensdag 16 maart 2022 08:48
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>; [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: FW: 22-047 [REDACTED] RE: De top 100 stikstofbronnen

Ter info – er is een lijst, maar die heeft nog een onvolkomenheid. Hopelijk vandaag duidelijkheid

[REDACTED]: vraag ik RIVM deze lijst op hun site emissieregistratie.nl te plaatsen (die ruimte lijkt er te zijn) of kiezen we er juist voor de lijsten mee te sturen als bijlage? Via aanpakstikstof.nl zou ook nog kunnen, maar [REDACTED] denkt dat het dan ook op rijksoverheid.nl moet.

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 16 maart 2022 08:45
Aan: [REDACTED]@rivm.nl>; [REDACTED]@rivm.nl>
CC: [REDACTED]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: 22-047 [REDACTED] RE: De top 100 stikstofbronnen

Goedemorgen collega's,

Dank voor het werk zover! Heb 2 vragen:

- 1) Dezelfde als [REDACTED] en is het mogelijk die dubbelingen eruit te filteren (anders dan handmatig)? Schiphol zit er ook 2x in (nr 2 en 76). Als ze eruit gaan, hebben we de uitstoters 'aan de onderkant' extra nodig (nummer 101 tm ...)
- 2) Van de veehouderijen is alleen een code bekend en geen naam. Is dat vanwege privacy-redenen? Denk dat ik er in het antwoord wel iets over moet zeggen namelijk.

Die coördinaten wis ik t.z.t. Ik ben er nog niet uit of ik deze lijst ergens plaats of in inderdaad de lekker lange tabel toevoeg aan het antwoord [REDACTED]

Hoor het graag!
[REDACTED]

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
.....

M [REDACTED]
[REDACTED]@minlnv.nl

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 15 maart 2022 20:48
Aan: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@minlnv.nl>
CC: Emissieregistratie <Emissieregistratie@rivm.nl>
Onderwerp: RE: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [redacted],

Dank voor het genereren, interessante lijst!

Wel heb ik nog een vraag: 'Vliegveld Luchthaven Schiphol' komt 5 keer voor op de lijst. Ik neem aan omdat Schiphol in 5 gemeentes ligt, is het niet eerlijker om deze gezamenlijk te nemen?

[redacted], zou je aub voor je deze lijst deelt met anderen de xy coördinaten bij de veehouderijen kunnen weghalen? Als we die actief aanleveren aan derden ben ik bang dat we daar gedoe mee kunnen krijgen. En wil je deze lijst tzt nog steeds liever als link op de ERSite aanleveren of voeg je gewoon een (lekker lange) tabel toe aan het antwoord?

Groeten,

From: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Sent: dinsdag 15 maart 2022 20:04
To: [redacted] <[redacted]@minlnv.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Subject: RE: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [redacted],

Hierbij het overzicht met de top 100 stikstofbronnen van zowel ammoniak als NOx. Voor beide stoffen is het een gecombineerde lijst van industriële en agrarische bedrijven. En per emissiebron is aangegeven in welke gemeente het ligt.

Mochten er nog vragen zijn of aanvullingen nodig zijn, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Stoffen Monitoring en Onderzoek stikstof | Centrum voor Milieukwaliteit | RIVM
[redacted] <[redacted]@rivm.nl> | [redacted]

From: [redacted] <[redacted]@minlnv.nl>
Sent: dinsdag 8 maart 2022 15:00
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Subject: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Ha [redacted],

Dank voor de snelle reactie! Eens dat er gevraagd wordt naar industriële en agrarische bedrijven. Wellicht zijn twee aparte lijsten inderdaad het handigste, omdat je daarmee het probleem van eventuele dubbelingen ook oplost (je kunt immers voor beide stoffen in de top100 staan). Kunnen aangegeven dat we de vraag zo interpreteren en dat samenvoegen een verkeerd beeld geeft.

Groeten,

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 8 maart 2022 14:50
Aan: [redacted] <[redacted]@minlnv.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [redacted],

Ik ga de vraag uitzetten bij mijn collega [redacted] maar bij lezing van de vragen krijg ik wel het idee dat we agrarische bedrijven moeten meenemen (bij industriële bedrijven speelt privacy niet zo'n rol). Zonder tegenbericht ga ik er vanuit dat je dat met mij eens bent, dat is namelijk voor ons ook prima te doen.

Vooralsnog gaan wij een top 100 NH3 uitstoters maken voor en agrarische bedrijven en industriële bedrijven en die daarna combineren tot een gezamenlijke top 100 lijst. Daarna een zelfde exercitie voor NOX (daar zullen waarschijnlijk niet veel agrarische bedrijven in opduiken). Vooralsnog denk ik dat wij twee top 100 lijsten aanleveren (waarbij dan zeker diverse bedrijven op beide lijsten voorkomen) en het eventueel combineren van deze lijsten tot 1 stikstof lijst aan het ministerie laten. Zoals ik al zei zou je via een omrekening (mbv het aandeel N in molgewicht van NH3 en NOX) deze nog wel kunnen samenvoegen tot een top 100 stikstoflijst maar persoonlijk ben ik daar niet zo'n voorstander van; ook omdat NH3 en NOX verschillend deponeren en dus de top 100 uitstoters niet per se overeenkomen met de top 100 depositiebelasters als je begrijpt wat ik bedoel.

Het aanleveren van dergelijke lijsten over circa een week moet haalbaar zijn, laten we in een later stadium nog even overleggen hoe we de lijst openbaar ontsluiten. Is niet technisch onmogelijk via de site van de ER maar ik zie niet direct een logische plaats daarvoor.

Groeten,
[redacted]

From: [redacted] <[redacted]@minlnv.nl>
Sent: dinsdag 8 maart 2022 14:13
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Subject: De top 100 stikstofbronnen

Dag [redacted],

Leuk je zojuist gesproken te hebben! Zoals aangegeven kan ik jouw hulp (en/of jouw team) hard gebruiken bij vraag 1 en 2 van bijgevoegde set Kamervragen.

1. Is het mogelijk een overzicht te maken van de top100 grootste stikstofuitstoters, wat we interpreteren als NOx of ammoniak? Vraag daarbij is nog wel hoe we omgaan met dubbelingen: Tata zal zowel op NOx als ammoniak wellicht top100 zijn..
2. Vraag 2 vraagt om een sortering op sector en naar regio/gemeente. Kan dat? Sector lijkt me wel, maar regio/gemeente kan ik zo niet uit de emissieregistratie halen. Zie ook vraag 3: als er ergens een vindplaats is van een xls, dan kan de vraagsteller sorteren zo ze wil.
3. Het zou vreemd zijn deze lijst zo mee te sturen (2 pagina's of zo). Is het mogelijk dit overzicht op emissieregistratie.nl te plaatsen, zodat we kunnen verwijzen?

In relatie tot vraag 7: we hebben debat op 6 april (niet op 31 maart). Willen we de antwoorden voor dat debat aanbieden, dan zou ik idealiter de lijst of de vindplaats)over ca een week hebben. Is dat haalbaar?

Hoor het graag!

Dank en groet,
[redacted]

Met vriendelijke groet,
[redacted]

.....

.....
M [redacted]
[redacted]@minlnv.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 1 april 2022 08:34
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Kamervragen Stikstofbronnen top 100
Bijlagen: Nota_bij_beantwoording_Kamervragen_over_top_100_stikstofbronnen'.docx;
Beantwoording_vragen_over_top_100_stikstofbronnen'.docx; Bijlage 1 Top100
NOx.docx; Bijlage 2 Top100 NH3.docx

③
Deel I

Hi [REDACTED]

In deze versies zijn de opmerkingen van [REDACTED] en [REDACTED] verwerkt (en heb zelfs nog een klein dingetje toegevoegd op voorstel van het RIVM – zoek de verschillen!). Sturen de bijlage mee, maar doen het toch niet op een site (ivm de tijd, anders moet ik dan nog regelen met RIVM)

Deze mag in Domus, met als lijn [REDACTED] PBZ-[REDACTED] – Minister.
Laat maar weten als je vastloopt, maar ook als het gelukt is (reactie van het secretariaat dat het in de lijn zit), dan app ik [REDACTED] namelijk dat de antwoorden voor hem klaar staan in Domus

Groeten,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 31 maart 2022 22:56
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>; [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: FW: Kamervragen Stikstofbronnen top 100

Zie onder reactie [REDACTED] en mijn puntjes in de eerdere mail. Pakken jullie deze op? En dan snel door in Domus!

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 31 maart 2022 18:16
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>
CC: [REDACTED]@minlnv.nl>; [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Kamervragen Stikstofbronnen top 100

Hoi, dank. Ik zou de bijlagen maar wel gewoon meesturen en de link naar de website ook.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 31 maart 2022 17:45
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>
CC: [REDACTED]@minlnv.nl>; [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: FW: Kamervragen Stikstofbronnen top 100

Ha [REDACTED]

Met dank aan [REDACTED] voor het coördineren van de beantwoording! Graag even jouw meelesblik op de beantwoording van de kamervragen Bromet over de top 100stikstofbronnen.
1 specifieke vraag voor jou wat betreft de bijlagen of we dit zo meesturen of dat het op een website geplaatst moet worden.

Verder vraag wie het afdoet in Domus.doe jij dat of doe ik dat?

Met groet,

Van: [redacted]@minlnv.nl>

Verzonden: woensdag 30 maart 2022 14:43

Aan: [redacted]@minlnv.nl>

CC: [redacted]@minlnv.nl>

Onderwerp: Kamervragen Stikstofbronnen top 100

Hi [redacted]

Bij deze de antwoorden op de Kamervragen van Bromet over de stikstofbronnen top 100.
Ik hoor graag wat je er van vindt.

Groet,

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof

Bezuidenhoutseweg 73, 2500 EK, Den Haag

M [redacted]
[redacted]@minlnv.nl

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Natuur en Stikstof

Programma DG Stikstof

Auteur

Datum
28 maart 2022

Kenmerk
22126693

Bhm:
Kopie aan

Bijlage(n)
3

nota

Nota bij beantwoording Kamervragen over 'de top 100 stikstofbronnen'

Parafenroute

Aanleiding

Op 22 februari 2022 heeft het lid Bromet (GroenLinks) Kamervragen aan u gesteld over 'de top 100 stikstofbronnen (kenmerk 2022Z03334). Bijgaand treft u de aanbiedingsbrief en de conceptantwoorden aan.

Advies

Indien u akkoord bent met de beantwoording, kunt u de brief ondertekenen en verzenden.

Kernpunten

- De vragen hebben betrekking op de top 100 stikstofbronnen.
- RIVM heeft de antwoorden voor vragen 1 en 2 aangeleverd. In de bijlages staat de informatie over de top 100 bedrijven die NH₃ en NO_x uitstoten.
- Vragen 3 tot en met 6 zijn afgestemd binnen DGS.
- Lid Bromet heeft verzocht de vragen te beantwoorden voor het stikstofdebat, dat gepland stond voor 31 maart. Voor beantwoording is uitstel gevraagd aan de Tweede Kamer, maar streven is deze antwoorden voor het debat van 6 april aan te bieden aan de Tweede Kamer.

Ontvangen BPZ

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 16:17
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: 22-047 [REDACTED] RE: De top 100 stikstofbronnen

Dag collega's,

Schijnbaar waren de kamervragen (<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2022D13431&did=2022D13431>) ook van nieuwswaarde (<https://nos.nl/artikel/2423989-top-100-van-stikstof-en-ammoniakuistoters-gepresenteerd>)

Dit leiden dan ook weer tot vragen van oa het bevoegd gezag (i.c. provincie Flevoland). Zij claimen dat ze geen veehouder kennen in de Noordoostpolder met een uitstoot van ruim 70.000 kg (nummer 8 in de lijst). Zij vragen zich af of er een komma verkeerd staat... zou dat kunnen kloppen? Want als ik zelf in de emissieregistratie kijken naar de top10, dan staan er geen veehouderijen bij!

Hoor het graag, z.s.m in verband met het debat morgen!

Groeten,

Van: [REDACTED]@rivm.nl>
Verzonden: woensdag 16 maart 2022 13:43
Aan: [REDACTED]minInv.nl>; [REDACTED]@rivm.nl>
CC: [REDACTED]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: 22-047 [REDACTED] RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [REDACTED],

Ik heb de aggregatie van de bedrijfsemissies aangepast en daarmee is de top 100 ook net iets anders geworden. Zie bijlage.

De aggregatie van de bedrijfsemissies is op basis van bedrijfsnaam + NIC code. Daarmee is o.a. vliegveld Schiphol geaggregeerd tot 1 emissiebron.

Hopelijk zijn hiermee je vragen beantwoord. Zo niet, dan hoor ik het uiteraard graag.

Met groet,

From: [REDACTED]@rivm.nl>
Sent: woensdag 16 maart 2022 12:42
To: [REDACTED]@rivm.nl>; [REDACTED]@minInv.nl>
Cc: [REDACTED]@rivm.nl>
Subject: RE: 22-047 [REDACTED] RE: De top 100 stikstofbronnen

Ha [REDACTED]

> Het gevolg is wel dat de genoemde gemeente in de lijst niet altijd iets zegt over de locatie van de uitstoot van de industriële bedrijven.

Ik denk dat ik snap wat je bedoelt maar volgens mij is dat voor de vraagsteller niet relevant, die wil weten waar de emissies plaatsvinden maar (zelf) niet zo precies dat ze de emissies van Schiphol netjes toebedeeld wil zien aan de desbetreffende gemeentes. Het is ook meer een omweg omdat we van de veehouderijen niet een adres mogen vermelden.

Groeten,

From: [redacted]@rivm.nl>

Sent: woensdag 16 maart 2022 09:51

To: [redacted]@minlnv.nl>; [redacted]@rivm.nl>

Cc: [redacted]@rivm.nl>

Subject: RE: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Goedemorgen [redacted]

Ik ga de complete lijst met stikstof emissiebronnen er nogmaals bij pakken en de emissie aggregeren op bedrijfsnaam. Het geldt namelijk ook voor Tata. Dan komen er geen dubbelingen meer voor. Het gevolg is wel dat de genoemde gemeente in de lijst niet altijd iets zegt over de locatie van de uitstoot van de industriële bedrijven.

Met groet,

From: [redacted]@minlnv.nl

Sent: woensdag 16 maart 2022 09:00

To: [redacted]@rivm.nl>; [redacted]@rivm.nl>

Cc: [redacted]@rivm.nl>

Subject: RE: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Oh... hahaha... sorry, was gelijk de lijst ingedoken 😊

Van: [redacted]@rivm.nl>

Verzonden: woensdag 16 maart 2022 08:58

Aan: [redacted]@minlnv.nl>; [redacted]@rivm.nl>

CC: [redacted]@rivm.nl>

Onderwerp: RE: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [redacted]

Zie hieronder,

Goedemorgen collega's,

Dank voor het werk zover! Heb 2 vragen:

- 1) Dezelfde als [redacted] en is het mogelijk die dubbelingen eruit te filteren (anders dan handmatig)? Schiphol zit er ook 2x in (nr 2 en 76). Als ze eruit gaan, hebben we de uitstoters 'aan de onderkant' extra nodig (nummer 101 tm ...)
- 2) Van de veehouderijen is alleen een code bekend en geen naam. Is dat vanwege privacy-redenen? Denk dat ik er in het antwoord wel iets over moet zeggen namelijk.

Nee, van bedrijven is vaak de naam niet bij ons bekend, zie eerste tabblad in de xls file..

Die coördinaten wis ik t.z.t. Ik ben er nog niet uit of ik deze lijst ergens plaats of in inderdaad de lekker lange tabel toevoeg aan het antwoord [redacted]

Hoor het graag!

Met vriendelijke groet,

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
.....

M [redacted]
[redacted]@minlnv.nl

Van: [redacted]@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 15 maart 2022 20:48
Aan: [redacted]@rivm.nl>; [redacted]@minlnv.nl>
CC: [redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [redacted]

Dank voor het genereren, interessante lijst!

Wel heb ik nog een vraag: 'Vliegveld Luchthaven Schiphol' komt 5 keer voor op de lijst. Ik neem aan omdat Schiphol in 5 gemeentes ligt, is het niet eerlijker om deze gezamenlijk te nemen?

[redacted] zou je aub voor je deze lijst deelt met anderen de xy coördinaten bij de veehouderijen kunnen weghalen? Als we die actief aanleveren aan derden ben ik bang dat we daar gedoe mee kunnen krijgen. En wil je deze lijst tzt nog steeds liever als link op de ERsite aanleveren of voeg je gewoon een (lekker lange) tabel toe aan het antwoord?

Groeten,

From: [redacted]@rivm.nl>
Sent: dinsdag 15 maart 2022 20:04
To: [redacted]@minlnv.nl>
Cc: [redacted]@rivm.nl>; [redacted]@rivm.nl>
Subject: RE: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [redacted]

Hierbij het overzicht met de top 100 stikstofbronnen van zowel ammoniak als NOx. Voor beide stoffen is het een gecombineerde lijst van industriële en agrarische bedrijven. En per emissiebron is aangegeven in welke gemeente het ligt.

Mochten er nog vragen zijn of aanvullingen nodig zijn, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Stoffen Monitoring en Onderzoek stikstof | Centrum voor Milieukwaliteit | RIVM
[redacted]@rivm.nl | [redacted]

From: [redacted]@minlnv.nl>
Sent: dinsdag 8 maart 2022 15:00
To: [redacted]@rivm.nl>
Cc: [redacted]@rivm.nl>; [redacted]@rivm.nl>
Subject: 22-047 [redacted] RE: De top 100 stikstofbronnen

Ha [REDACTED]

Dank voor de snelle reactie! Eens dat er gevraagd wordt naar industriële en agrarische bedrijven. Wellicht zijn twee aparte lijsten inderdaad het handigste, omdat je daarmee het probleem van eventuele dubbelingen ook oplost (je kunt immers voor beide stoffen in de top100 staan). Kunnen aangeven dat we de vraag zo interpreteren en dat samenvoegen een verkeerd beeld geeft.

Groeten,

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@rivm.nl>

Verzonden: dinsdag 8 maart 2022 14:50

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@minlnv.nl>

CC: [REDACTED] <[REDACTED]@rivm.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@rivm.nl>

Onderwerp: RE: De top 100 stikstofbronnen

Hallo [REDACTED]

Ik ga de vraag uitzetten bij mijn collega [REDACTED] maar bij lezing van de vragen krijg ik wel het idee dat we agrarische bedrijven moeten meenemen (bij industriële bedrijven speelt privacy niet zo'n rol). Zonder tegenbericht ga ik er vanuit dat je dat met mij eens bent, dat is namelijk voor ons ook prima te doen.

Vooralsnog gaan wij een top 100 NH3 uitstoters maken voor en agrarische bedrijven en industriële bedrijven en die daarna combineren tot een gezamenlijke top 100 lijst. Daarna een zelfde exercitie voor NOx (daar zullen waarschijnlijk niet veel agrarische bedrijven in opduiken). Vooralsnog denk ik dat wij twee top 100 lijsten aanleveren (waarbij dan zeker diverse bedrijven op beide lijsten voorkomen) en het eventueel combineren van deze lijsten tot 1 stikstof lijst aan het ministerie laten. Zoals ik al zei zou je via een omrekening (mbv het aandeel N in molgewicht van NH3 en NOx) deze nog wel kunnen samenvoegen tot een top 100 stikstoflijst maar persoonlijk ben ik daar niet zo'n voorstander van; ook omdat NH3 en NOx verschillend deponeren en dus de top 100 uitstoters niet per se overeenkomen met de top 100 depositiebelasters als je begrijpt wat ik bedoel.

Het aanleveren van dergelijke lijsten over circa een week moet haalbaar zijn, laten we in een later stadium nog even overleggen hoe we de lijst openbaar ontsluiten. Is niet technisch onmogelijk via de site van de ER maar ik zie niet direct een logische plaats daarvoor.

Groeten,

From: [REDACTED] <[REDACTED]@minlnv.nl>

Sent: dinsdag 8 maart 2022 14:13

To: [REDACTED] <[REDACTED]@rivm.nl>

Subject: De top 100 stikstofbronnen

Dag [REDACTED]

Leuk je zojuist gesproken te hebben! Zoals aangegeven kan ik jouw hulp (en/of jouw team) hard gebruiken bij vraag 1 en 2 van bijgevoegde set Kamervragen.

1. Is het mogelijk een overzicht te maken van de top100 grootste stikstofuitstoters, wat we interpreteren als NOx of ammoniak? Vraag daarbij is nog wel hoe we omgaan met dubbelingen: Tata zal zowel op NOx als ammoniak wellicht top100 zijn..
2. Vraag 2 vraagt om een sortering op sector en naar regio/gemeente. Kan dat? Sector lijkt me wel, maar regio/gemeente kan ik zo niet uit de emissieregistratie halen. Zie ook vraag 3: als er ergens een vindplaats is van een xls, dan kan de vraagsteller sorteren zo ze wil.
3. Het zou vreemd zijn deze lijst zo mee te sturen (2 pagina's of zo). Is het mogelijk dit overzicht op emissieregistratie.nl te plaatsen, zodat we kunnen verwijzen?

In relatie tot vraag 7: we hebben debat op 6 april (niet op 31 maart). Willen we de antwoorden voor dat debat aanbieden, dan zou ik idealiter de lijst of de vindplaats)over ca een week hebben. Is dat haalbaar?

Hoor het graag!

Dank en groet,
[REDACTED]

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
.....

M [REDACTED]
[REDACTED]@minlnv.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die

verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

[05-04-2022 16:03:48] ██████████: Ik krijg net telefoon over de top 100 bel me

[05-04-2022 16:04:18] ██████████: bel je zo

[05-04-2022 16:04:41] ██████████: Iets met een komma

[05-04-2022 18:10:33] ██████████: Heb je al meer duidelijkheid over de lijst. Ik wil contact uit de provincie die mij er naar vroeg nog even een terugkoppeling geven als dat mogelijk is voordat ██████ een bijeenkomst ingaat die ██████ vanavond heeft

[05-04-2022 18:10:59] ██████████: Zit inderdaad een fout in dat bedrijf, rekenfout van het RIVM. Ga nu werken aan een reparatiebrief die morgen uit moet (met een nieuwe tabel).

[05-04-2022 18:11:19] ██████████: Appje stond klaar, had nog niet op verzenden gedrukt.

[05-04-2022 18:11:26] ██████████: Alleen dat bedrijf?

[05-04-2022 18:11:48] ██████████: Als ik wat kan doen

[05-04-2022 18:11:49] ██████████: Komt morgen een nieuw brief met a) een nieuwe tabel of b) een aankondiging met toelichting RIVM waar de fout zit.

[05-04-2022 18:12:27] ██████████: Waarschijnlijk meerdere bedrijven. Schijnbaar bedrijven die een bijzonder stalsysteem hebben, waardoor ze een soort default waarde krijgen die heel hoog is.

[05-04-2022 18:12:35] ██████████: Menselijke fout bij het RIVM

[05-04-2022 18:13:01] ██████████: Maar niet minder onhandig. En dank voor het aanbod, maar ik pak dit op met ██████████

[05-04-2022 18:13:21] ██████████: 👍succes

[05-04-2022 19:40:06] ██████████: Nieuwe tussenstand: gaat vanavond een brief naar de Kamer met mea culpa en toelichting RIVM. Volgende week nieuwe brief naar de Kamer met aangepaste bijlage

[05-04-2022 19:41:10] ██████████: Poeh

[05-04-2022 19:41:55] ██████████: tsja.... en dat allemaal door een menselijke vergissing..

[05-04-2022 16:22:45] [REDACTED]: [REDACTED] kreeg het signaal door dat er mogelijk fouten in de tabel met top100 zitten... verkeerde komma, mogelijk bij alle veehouderijen.. ben er mee bezig..

[05-04-2022 16:27:12] [REDACTED]: Sprak [REDACTED] net!! Hoe kan dit???

[05-04-2022 16:28:43] [REDACTED]: Geen idee! Ik heb RIVM al gemaïld

[05-04-2022 16:30:41] [REDACTED]: Ga ze even met spoed bellen. Want als dit klopt moet dit zsm rechtgezet worden

[05-04-2022 16:38:26] [REDACTED]: RIVM zoekt het uit, maar lukt niet meer vandaag. Wordt morgenochtend. Kreeg een technische uitleg waar het misgegaan zou kunnen zijn. Zou nodig morgen correctiebrief sturen met nieuwe bijlage, lijkt me. Weet bijna zeker dat als er een fout gemaakt is, dat die alleen in de tabel ammoniak zit. Lastig natuurlijk met commentaar op meten e.d., maar shit happens (ALS er al een fout blijkt te zijn gemaakt)

[05-04-2022 17:56:04] [REDACTED]: RIVM gaan kijken hoe ver ze vanavond komen

[05-04-2022 18:39:17] [REDACTED]: Brief zit in je mail. Ik ga de nota vast maken

[05-04-2022 18:50:35] [REDACTED]: 👍

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 16:30
Aan: [REDACTED] - DGMI'
Onderwerp: RE: Top100

Is wel gedoe, want mogelijk klopt de ammoniaklijst niet

Van: [REDACTED]@minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 16:27
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Top100

[REDACTED]

Bedankt, goed om te weten. Op 7 april is er ook een CD Leefomgeving. Toch knappe beantwoording op lastige vragen.

Groet,

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 14:39
Aan: [REDACTED] - DGMI [REDACTED]@minienw.nl>
Onderwerp: Top100

Hi [REDACTED]

Ter info - enige tijd geleden hebben we hier kort over geschakeld;
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2022D13431&did=2022D13431>
 Schijnbaar is het ook nieuws, maar goed... dat merken we morgen tijdens het CD hoofdlijnen debat [Top-100 van stikstof- en ammoniakuitstoters gepresenteerd | NOS](#)

Groeten,

Met vriendelijke groet,

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 .....

M [REDACTED]
[@minlnv.nl](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[05-04-2022 17:01:17] ██████████ ██████████ : Die fout die ik telefonisch probeerde uit te leggen zit inderdaad in de data.

[05-04-2022 17:02:01] ██████████ ██████████ : OK, gaat dat om veel bedrijven? En hoe snel kunnen jullie morgen een gecorrigeerde lijst leveren? Dan zet ik vast alles klaar aan onze kant

[05-04-2022 17:05:29] ██████████ ██████████ : Daar voeren we discussie over, hoe snel we dat kunnen leveren.

[05-04-2022 17:05:59] ██████████ ██████████ : Gaat wel om meerdere bedrijven.

[05-04-2022 17:07:12] ██████████ ██████████ : Zo spoedig mogelijk is zeer fijn, zodat we morgenochtend kunnen corrigeren

[05-04-2022 17:09:56] ██████████ ██████████ : Maak ook straks ook nog wel een vraag en antwoord met de oorzaak van deze vergissing, Zou fijn zijn als je daar morgenochtend ook naar zou kunnen kijken

[05-04-2022 17:25:38] ██████████ ██████████ : Dat laatste kan zeker.

[05-04-2022 17:26:13] ██████████ ██████████ : Ter info, Ik heb net contact gehad ██████████ .

[05-04-2022 17:26:57] ██████████ ██████████ : Ok, ██████████ is mijn manager en coordineert het debat. ██████████ wil natuurlijk zsm een correctie

[05-04-2022 17:48:36] ██████████ ██████████ : Mijn collega gaat vanavond aan de slag om te kijken hoe ver ██████████ komt.

[05-04-2022 17:48:58] ██████████ ██████████ : De dank is groot ☺

[05-04-2022 17:49:19] ██████████ ██████████ : Ik ga na aan de slag om jouw informatie aan te leveren om de minister te informeren.

[05-04-2022 17:49:33] ██████████ ██████████ : Ook daarvoor is de dank groot

[05-04-2022 19:01:20] ██████████ ██████████ : Tekst komt eraan, paar minuten.

[05-04-2022 19:02:45] ██████████ ██████████ : 👍

[05-04-2022 18:24:41] ██████████: Hi ██████ ter info: zitten fouten in de bijlage met ammoniak. Menselijke fout bij het RIVM. Gaat - deo volente - vanavond nog een brief naar de Kamer met aankondiging correctie + uitleg van het RIVM wat er misgegaan is.

[05-04-2022 18:38:59] ██████████ Ai, wat vervelend. Gaat je aardig van de straat houden de komende dagen vrees ik

[05-04-2022 18:39:38] ██████████: Tsja.... shit happens, zeggen we dan in goed Nederlands

[05-04-2022 18:40:27] ██████████: En balen voor rivm. Staan er al zo lekker op in bepaalde kringen

[05-04-2022 18:41:06] ██████████: Dat is natuurlijk het probleem... bepaalde partijen zeggen al dat de berekeningen niet kloppen... en dat is nu ook zo

[05-04-2022 23:42:51] ██████████: Voor het geval je toch nog info uit ██████████ of ██████ nodig hebt: ██████████ was ██████ die me belde: ██████████. Succes morgen!

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 19:03
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: uitleg over fout in NH3 bedrijven top 100 lijst

Hallo [REDACTED]

Hierbij de beloofde tekst. Deze tekst wordt ook via [REDACTED] gecommuniceerd met [REDACTED].
Mocht je nog vragen hebben schroom dan niet om te bellen.

Groeten,
[REDACTED]

Er is een fout ontdekt in NH3 top 100 lijst van bedrijven. Hieronder een beknopte verklaring hoe deze fout is ontstaan en wat het proces is om een gecorrigeerde lijst te leveren.

In Nederland kennen we circa 300 verschillende stalsystemen met bijbehorende emissiefactoren (de zogeheten Ravcodelijst).

Voor de bepaling van de emissies uit stallen op nationale/landelijke schaal wordt gebruikt gemaakt van een generiekere versie van deze lijst. Voor de bepaling van de nationale totalen is dit voldoende detail.

Wanneer deze totale emissies ruimtelijk verdeeld worden, moeten individuele stallen de juiste emissies toebedeeld krijgen. Voor de staltypes die met een generiekere Ravcode zijn doorgerekend (in de berekening van het nationaal totaal) moet daarbij alsnog de keuze gemaakt worden aan welk staltype ze gekoppeld worden. In het foutieve databestand hebben hierbij stallen met moderne emissiereducerende technieken een Ravcode toebedeeld gekregen die hoort bij een minder schone stal. Omdat het hierbij juist vaak gaat om stallen met grote aantallen dieren is het effect van deze onvolkomenheid groot. Dat kan betekenen dat stallen die in werkelijkheid geen hoge emissie hebben toch op de lijst staan.

Er wordt hard aan gewerkt om zo spoedig mogelijk een nieuwe lijst aan te leveren voor de NH3-top honderd lijst. Er kan echter helaas niet gegarandeerd worden of dit tijdig lukt voor het debat van morgenavond; dat is afhankelijk van hoe snel de diverse bestanden op de juiste manier aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Uiteraard wordt het ministerie van onze vorderingen op de hoogte gesteld.

[REDACTED]
RIVM | centrum voor Milieukwaliteit | Stoffen Monitoring en Onderzoek stikstof
Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
T: [REDACTED]
www.emissieregistratie.nl | www.e-mjv.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 20:04
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Antw: Onrust door top100 stikstofbronnen

Dank voor de info, [REDACTED]

Wij waren nog al verrast van de publicatie van de lijst. [REDACTED]
[REDACTED]

Dus fijn dat je hier ons van op de hoogte stelt.
Hopelijk gaat dat morgen niet te veel gedoe geven..

Groeten, [REDACTED]

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Datum: 5 april 2022 om 19:57:02 CEST
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>, [REDACTED]@minlnv.nl>
CC: [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: Onrust door top100 stikstofbronnen

Dag [REDACTED]

Om jullie ook vast te informeren: de MNenS heeft vandaag deze antwoorden op kamervragen gedeeld met de Kamer: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2022D13431&did=2022D13431>

Inmiddels blijken er meerdere fouten te zitten in bijlage 2 (top100 ammoniakbronnen), veroorzaakt door een vergissing bij het RIVM. We zijn bezig met een brief voor de Kamer (die vanavond nog uitgaat) met toelichting + uitleg van het RIVM + aankondiging correctie. Bel me gerust als dit vragen oplevert!

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
.....

M [REDACTED]
[REDACTED]@minlnv.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 21:43
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Doorst: Brief LNV top 100 bedrijven NH3
Bijlagen: Brief LNV top 100 bedrijven NH3.docx.doc

12

De brief van RIVM voor bij het setje.
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@rivm.nl>
Datum: 5 april 2022 om 21:37:52 CEST
Aan: [REDACTED]@minlv.nl>
Onderwerp: Brief LNV top 100 bedrijven NH3

Geachte [REDACTED] hierbij treft u mijn brief aan over de recent ontdekte fout.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 22:15
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Doorst: brief
Bijlagen: Brief LNV top 100 bedrijven NH3.docx.doc

(13)

Van: [REDACTED]@rivm.nl>
Datum: 5 april 2022 om 22:08:57 CEST
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>
Onderwerp: brief

En nu met handtekening

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Aan de minister voor Natuur en Stikstof
6130AA17

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl
KvK Utrecht 30276683
T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

Ons kenmerk
Behandeld door

Datum 14 april 2022
Onderwerp Top 100 lijst NH3 uitstoters

Er is een fout ontdekt in NH3 top 100 lijst van bedrijven. Ik betreur dat dit heeft plaatsgevonden. Hieronder treft u een beknopte verklaring hoe deze fout is ontstaan.

In Nederland kennen we circa 300 verschillende stalsystemen met bijbehorende emissiefactoren (de zogeheten Ravcodelijst). Voor de bepaling van de emissies uit stallen op nationale schaal wordt gebruikt gemaakt van een generiekere versie van deze lijst. Voor de bepaling van de nationale totalen is dit voldoende mate van detail.

Wanneer deze totale emissies ruimtelijk verdeeld worden, moeten individuele stallen de juiste emissies toebedeeld krijgen. Voor de staltypes die met een generiekere Ravcode zijn doorgerekend (in de berekening van het nationaal totaal) moet daarbij alsnog de keuze gemaakt worden aan welk staltype ze gekoppeld worden. In het foutieve databestand hebben hierbij stallen met moderne emissiereducerende technieken een Ravcode toebedeeld gekregen die hoort bij een minder schoon staltype. Omdat het hierbij juist vaak gaat om stallen met grote aantallen dieren is het effect van deze onvolkomenheid voor deze stallen groot. Dat kan betekenen dat stallen die in werkelijkheid geen hoge emissie hebben toch op de lijst staan.

Momenteel wordt hard gewerkt om zo spoedig mogelijk een gecorrigeerde top 100 lijst van ammoniakuitstoters op te stellen. Ik verwacht deze lijst binnen een week te kunnen leveren. Ik zal zo spoedig mogelijk evalueren hoe deze fout kon gebeuren en zal op basis daarvan zo nodig aanvullende maatregelen nemen.

Datum

Ons kenmerk

Hoogachtend,

C.G.A. Wijnker
Directeur Milieu & Veiligheid

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: def set stukken top 100 bedrijven
Datum: dinsdag 5 april 2022 22:18:36
Bijlagen: [Brief LNV top 100 bedrijven NH3.docx.doc](#)
[DOMUS-22148350-v1](#)
[Nota correctie op Kamervragen lid Bromet \(GroenLinks\) over de top100 stikstofbronnen.docx](#)
[DOMUS-22148344-v1](#)
[Correctie op Kamervragen van het lid Bromet \(GroenLinks\) over de top100 stikstofbronnen .DOCX](#)

Prioriteit: Hoog

---

(14)

Hoi,
Bijgaand de definitieve set stukken mbt de top 100 bedrijven
Met groet,

[REDACTED]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Aan de minister voor Natuur en Stikstof
6130AA17

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl
KvK Utrecht 30276683
T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

Ons kenmerk
Behandeld door

Datum 11 april 2022
Onderwerp Top 100 lijst NH3 uitstoters

Er is een fout ontdekt in NH3 top 100 lijst van bedrijven. Ik betreur dat dit heeft plaatsgevonden. Hieronder treft u een beknopte verklaring hoe deze fout is ontstaan.

In Nederland kennen we circa 300 verschillende stalsystemen met bijbehorende emissiefactoren (de zogeheten Ravcodelijst). Voor de bepaling van de emissies uit stallen op nationale schaal wordt gebruikt gemaakt van een generiekere versie van deze lijst. Voor de bepaling van de nationale totalen is dit voldoende mate van detail.

Wanneer deze totale emissies ruimtelijk verdeeld worden, moeten individuele stallen de juiste emissies toebedeeld krijgen. Voor de staltypes die met een generiekere Ravcode zijn doorgerekend (in de berekening van het nationaal totaal) moet daarbij alsnog de keuze gemaakt worden aan welk staltype ze gekoppeld worden. In het foutieve databestand hebben hierbij stallen met moderne emissiereducerende technieken een Ravcode toebedeeld gekregen die hoort bij een minder schoon staltype. Omdat het hierbij juist vaak gaat om stallen met grote aantallen dieren is het effect van deze onvolkomenheid voor deze stallen groot. Dat kan betekenen dat stallen die in werkelijkheid geen hoge emissie hebben toch op de lijst staan.

Momenteel wordt hard gewerkt om zo spoedig mogelijk een gecorrigeerde top 100 lijst van ammoniakuitstoters op te stellen. Ik verwacht deze lijst binnen een week te kunnen leveren. Ik zal zo spoedig mogelijk evalueren hoe deze fout kon gebeuren en zal op basis daarvan zo nodig aanvullende maatregelen nemen.

Datum
Ons kenmerk

Hoogachtend,

C.G.A. Wijnker
Directeur Milieu & Veiligheid

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Antw: Urgent: Verzoek van de minister nav top100 NH3
Datum: woensdag 6 april 2022 14:04:32

[REDACTED]

Voor de eerste vraag:

Beide positief: de achtergrondkaart is niet op de foutieve RAV gebruikt en de procentuele verdeling over de sectoren verandert niet

Vriendelijke groet,

[REDACTED]

RIVM, Centrum Milieukwaliteit
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@rivm.nl>
Verzonden: woensdag 6 april 2022 13:42
Aan: [REDACTED]@minlnv.nl>; [REDACTED]
[REDACTED]@rivm.nl>
CC: [REDACTED]@rivm.nl>
Onderwerp: Antw: Urgent: Verzoek van de minister nav top100 NH3

Hallo [REDACTED]

Het korte antwoord op vraag 2 is nee.

Groeten,

Van: [REDACTED]@minlnv.nl>
Datum: 6 april 2022 om 13:37:24 CEST
Aan: [REDACTED]@rivm.nl>
CC: [REDACTED]@rivm.nl>, [REDACTED]
[REDACTED]@rivm.nl>
Onderwerp: Urgent: Verzoek van de minister nav top100 NH3
Prioriteit: Hoog

Hallo [REDACTED]

In vervolg op de eerder afgestemde tekst nog twee dingen:

1. Graag bevestiging op de volgende stellingen:
  - I. De meest actuele achtergrondkaarten (die op dit moment in AERIUS zitten) zijn niet gebaseerd op de foutieve RAV-code en zijn dus correct.
  - II. De procentuele verdeling van de bijdrage per sector aan de totale depositie verandert niet.
2. Is het aantal bedrijven dat fout in de top100 staat bekend?

Ik hoor graag op korte termijn jullie reactie, liefst **uiterlijk 14.15uur**.

Alvast veel dank!

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
.....

rest correspondentie buiten
scope verzoek

[Redacted signature]

Van: [Redacted]
Verzonden: woensdag 6 april 2022 12:03
Aan: [Redacted] <[\[Redacted\]@rivm.nl](mailto:[Redacted]@rivm.nl)>
CC: [Redacted] <[\[Redacted\]@rivm.nl](mailto:[Redacted]@rivm.nl)>; [Redacted]
[Redacted] <[\[Redacted\]@rivm.nl](mailto:[Redacted]@rivm.nl)>
Onderwerp: RE: Urgent!! Verzoek van de minister

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
.....

T [Redacted]
E [Redacted] <[\[Redacted\]@minlnv.nl](mailto:[Redacted]@minlnv.nl)>

Van: [Redacted] <[\[Redacted\]@rivm.nl](mailto:[Redacted]@rivm.nl)>
Verzonden: woensdag 6 april 2022 12:02
Aan: [Redacted] <[\[Redacted\]@minlnv.nl](mailto:[Redacted]@minlnv.nl)>
CC: [Redacted] <[\[Redacted\]@rivm.nl](mailto:[Redacted]@rivm.nl)>; [Redacted]
[Redacted] <[\[Redacted\]@rivm.nl](mailto:[Redacted]@rivm.nl)>
Onderwerp: RE: Urgent!! Verzoek van de minister

[Redacted signature]

[Redacted signature]